

PILÁTUS

Mossa kezeit

PARÁDI ORSOLYA

DOMBROVSKY LINDA ÉRZÉKENYEN ADAPTÁLTA SZABÓ MAGDA REGÉNYÉNEK BONYOLULT ANYA-LÁNY KONFLIKTUSÁT.

Szabó Magda egyike a legnépszerűbb, és a legtöbbet fordított magyar íróknak. Önéletrajzi ihletésű, a lélektan mélységeit precíz érzéketlenséggel feltáró regényei közel hat évtizede kiapadhatatlan forrásnak bizonyulnak a filmművészet számára. Könyveinek megfilmesítése 1959-ben kezdődött, Gertler Viktor ebben az évben rendezte meg a *Vörös tintát*, melyet A *Danaida* követte 1971-ben, Töröcsik Marival a főszerepben. Generációk nőttek fel a *Tündér Lala*-mesefilm (1976), és Vitay Georgina lányintézetbeli kalandjain, az *Abigél* folytatásos, tévéfilmes változatán (1978). Nagyívű családragénye, a *Régimódi történet* hasonlóan többrészes televíziós átdolgozásban született újra 2006-ban, Bereményi Géza rendezésében. Az *ajtó* című játékfilm pedig már nemzetközi stábbal és koprodukcióban forgott le 2012-ben, Szabó István rendezésében, Martina Gedeck és Helen Mirren főszereplésével.

„Két világ közötti áthidalhatatlan szakadék”
(Hámori Ildikó és Györgyi Anna)

A félreértett szeretet tragédiájaként aposztrofált, *Pilátus* című regény a legújabb a Szabó Magda-filmadaptációk sorában. A film idős főhőse, Anna most vesztette el férjét, Vincét. A temetés után lánya, Iza, a Budapesten élő, elvált orvosnő magához költözteti. A vidéki mikrokörnyezetből kiszakadó töréken asszony nem leli helyét a nagyvárosi milióban, és Izával sem találják meg a hangot. A férjét és otthonát elvesztő Annát hiába próbálja, mégsem tudja jól szeretni mindig józan, erős akaratú lánya. Még Iza volt férje, Antal, és jelenlegi partnere, Domokos is jobban érzi, mire van szüksége édesanyjának: törődésre, együtt töltött időre, a múlt közös felidőzésére – de ezt az elfoglalt orvosnő nem enged meg maguknak. Anna ezért kapva kap az első alkalmon, és amikor elkészül a férjének szánt sírkő, visszautazik a régi, emlékekkel teli családi házába.

Dombrovsky Linda első egészestés tévéfilmje a hatvanas években játszódó családtörténetet mai környezetbe emeli át, méghozzá kiváló ízléssel. Hartung Dávid operatőr és Hujber Balázs díszlettervező érzékletesen tükrözik a két világ közti áthidalhatatlan szakadékot: a barna szamatalan árnyalatával hűen tükrözik a vidéki atmoszférát, majd éles kontrasztot állítanak a budapesti bérlakás minimalista miliójével. Már Iza konyhájába lépve megüti a nézőt a steril konyhasziget látványa az indukciós főzőlappal. A falóra, a súlyos fabútorok, a csipkefüg-

gönyök által dominált tereket felváltja a fehér-szürke-króm és a praktikum uralma, és ezt a néhány átmentett „altwien” nipp nem tudja felülírni. Az anya idegen környezetbe csöppen, a beilleszkedés nehézségei pedig minden próbálkozás ellenére nem enyhülnek, hanem egyre fokozódnak, ezt Bolcsó Bálint hegedűre hangszerelt filmzenéje is érzékenyen támasztja alá.

Apró és finom rezdülések, gesztusok jelzik a Hámori Ildikó és Györgyi Anna által alakított főszereplők közötti feszültség éleződését. Hámori Ildikónak nem ez az első Szabó Magda-adaptációja, korábban a *Régimódi történet* Rickl Mária-ját alakította. Játéka csendes és visszafogott, figurája sodródik az eseményekkel, arcán a zavarodottság és a múltba merengés váltakoznak a naiv rácsodálkozással. Györgyi Anna az ellentmondást nem tűró orvosnő alakjában pontosan alakítja a felmenőin túlnőtt, elsőgenerációs értelmiségit, aki kicsi kora óta céltudatosabb szüleinél. Mindenhatósága, legyen szó egy egyszerű ebéd vagy a szabadidő eltöltésének megtervezéséről, gyökerében fojtja el az egymás felé nyitás, ezáltal a megnyílás lehetőségét. Karaktere pillanatokra enged ki, még kedvessége is fagyos. A történet tragédiája ebben gyökerezik. A volt férj, a jelenlegi szerető és a bejárónő mind közvetlenebbül képesek kapcsolódni a mamához – Terhes Sándor, Szikszai Rémusz és Máhr Ágnes alakításaikban az érző emberi vetületet domborítják ki. Ám anya és lánya számára nincs visszaút.

Dombrovsky Linda tévéfilmje öt díjat nyert a Milánói Filmfesztiválon: a legjobb rendező, a legjobb női főszereplő, a legjobb operatőr, a legjobb film és a legjobb vágó díja. Ez utóbbi már csak azért is különösen értékes elismerés, mert a díjazott Mezei Áron nem kisebb világklasszist előzött meg, mint Walter Murch az *Apokalipszis most*, *Az angol beteg* és *A keresztapa* háromszoros Oscar-díjas vágója.

PILÁTUS – magyar tévéfilm, 2019. Rendezte: **Dombrovsky Linda**. Írta: **Szabó Magda** regényéből **Somogyi György** és **Szélesi Sándor**. Kép: **Hartung Dávid**. Zene: **Bolcsó Bálint**. Hang: **Dévényi Tamás**. Vágó: **Mezei Áron**. Szereplők: **Hámori Ildikó** (Anna), **Györgyi Anna** (Iza), **Kovács Zolt** (Vince), **Térey Sándor** (Antal), **Kakasy Dóra** (Lídia), **Szikszay Rémusz** (Domokos), **Máhr Ágnes** (Teréz). Támogató: **Médiatanács**. Gyártó: **Cross Dot Film**. 73 perc.

